

Motion till riksdagen 2005/06:N286

av Anne-Marie Pålsson (m)

Kärnkraft

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en förnyad prövning av kärnkraftens ställning genom att en ny folkomröstning i frågan hålls.

Motivering

Den 23 mars 1980 ägde i Sverige en folkomröstning rum om kärnkraftens avveckling. Folkomröstningen var rådgivande, men de politiska partierna förband sig dock att följa omröstningens utslag.

Precis som i ATP-omröstningen 23 år tidigare fanns tre olika linjer att välja mellan. Linje 1 stöddes av Moderaterna och näringslivet och innebar att kärnkraften skulle avvecklas i den takt som var möjlig med hänsyn till bland annat framtida behov av elektrisk kraft och upprätthållande av välfärd och sysselsättning. En identisk formulering återfanns på valsedeln för linje 2 bakom vilken Socialdemokraterna, Folkpartiet och ett antal fackliga organisationer stod. Men linje 2 hade också en baksidestext, där bland annat utfästelser gjordes om att framtida energianläggningar av betydelse skulle ägas av stat och kommun. Linje 3 slutligen utlovade ett stopp för fortsatt utbyggnad av ytterligare kärnkraftverk och snabbavveckling av de kärnkraftsreaktorer som var i drift – inom 10 år skulle alla dessa vara avvecklade.

I folkomröstningen lyckades inte något alternativ vinna egen majoritet. Linje 2 erhöll 39,1 procent av de angivna rösterna, linje 3 fick 38,7 procent och linje 1 samlade 18,9 procent. 3,3 procent röstade blankt och valdeltagandet var det högsta hitintills i en svensk folkomröstning – 75,6 procent.

Det har nu gått nästan ett kvartssekel sedan detta beslut. Två reaktorer – Barsebäck 1 och Barsebäck 2 – har stängts av. Men samtidigt har kapaciteten i övriga anläggningar byggts ut. Nu senast gäller detta för Ringshalsverken. Regeringen har också avsatt ekonomiska medel för att bygga en elkabel till Finland för att via den importera el från bland annat det kärnkraftverk som där nu är under uppförande.

Fel! Okänt namn på

Inte heller har frågan om kärnkraftens plats i den svenska energiförsörjningen avförts från den politiska dagordningen utan den fortsätter att vålla debatt och politisk splittring. Svårigheten att leva upp till de högt ställda ambitionerna i riksdagens beslut – alla reaktorer skall vara avvecklade till 2010 – kan bero på att de yttre förutsättningarna har ändrats. Nya ekonomiskt konkurrenskraftiga och miljömässigt acceptabla energikällor har tillkommit i en långsammare takt än förväntat, samtidigt som kärnkraftens negativa effekter bitvis omprövats.

Men det kan också bero på att de finns en osäkerhet i hur beslutet från 1980 i sig skall tolkas. Årtalet 2010 ingick nämligen inte som något av de alternativen som folket hade att ta ställning till, utan tillkom efteråt på initiativ av Socialdemokraterna. Denna skärpning i politiken har skapat en kvardröjande och ständigt närvarande osäkerhet.

Arvet från 1980 års folkomröstning verkar förlamande på svensk energiförsörjning och vad viktigare är, den reser en principiellt viktig fråga, nämligen den om hur länge en riksdag skall vara bunden av ett utslag i en formellt rådgivande folkomröstning.

Mot bakgrund av vad som ovan sagts är det därför angeläget att dessa oklarheter undanröjs genom en förnyad prövning av frågan i en ny folkomröstning. Därutöver vill jag peka på ytterligare en omständighet till varför frågan bör tas upp på nytt. Under det gångna kvartsseklet har väljarkåren genomgått betydande förändringar.

Uppskattningsvis 2,5 miljoner nya väljare har tillkommit och 1,5 miljoner försvunnit genom att de avlidit. Det är därför angeläget att de nya väljargrupperna får möjlighet att avge sin syn på frågan.

Stockholm den 29 september 2005

Anne-Marie Pålsson (m)